

**Міністерство освіти і науки України
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського**

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали
XXX наукової конференції
здобувачів вищої освіти**

Випуск 46

Одеса – 2024

УДК: 001:005.745

I – 90

Збірник містить тези доповідей окремих учасників
XXX наукової конференції здобувачів вищої освіти
«Історичний досвід і сучасність».

Редакційна колегія збірника:

Богданова І. М., доктор педагогічних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Букач В. М., кандидат історичних наук, приват-професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Наумкіна С. М., доктор політичних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сокаль М. А., кандидат філологічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сухотеріна Л. І., доктор історичних наук, професор
(НУ «Одеська політехніка»).

Відповідальний редактор – Букач В. М.

Рецензенти:

Колбіна Л. А., кандидат педагогічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Мельник Ю. П., кандидат політичних наук, доцент
(Одеський державний аграрний університет).

(С) Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського (м. Одеса), 2024.

(С) Букач В. М., упорядник, 2024.

2. Безрукова С. Використання елементів ейдетики під час вивчення теорії літератури. *Зарубіжна література в школах України*. 2016. № 6. С. 24 - 25.
3. Нечипоренко О. Таємниці ейдетики. *Початкова освіта*. 2014. № 13. С. 4 - 16.
4. Цуркан Н. Ейдетика як метод розвитку пам'яті в учнів початкової школи. *Початкова школа*. 2016. № 7. С. 44 - 46.

НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Бондаренко Н. С.

Центральне місце в системі освіти належить середній школі, де формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості. [2, с. 5] Саме опанування інформатики служить загальним цілям освіти: виховання не лише гармонійно розвинутої особистості, але і здатної розв'язувати завдання науково-технічного прогресу, зокрема формувати інформаційну культуру, забезпечувати підготовку здобувачів освіти до життя в умовах інформатизованого суспільства.

Досягнення мети навчання інформатики здійснюється за наступними змістовими лініями: 1) поняття про інформацію та її властивості, про інформаційні процеси; 2) поняття про сучасні ІКТ, їх застосування та роль у сучасному суспільстві; 3) поняття про модель, моделювання як метод пізнання, матеріальні інформаційні моделі, основні типи інформаційних моделей, моделювання об'єктів і процесів, моделювання знань; 4) поняття про алгоритм, його властивості, засоби і методи опису алгоритмів, програми як форми подання алгоритму для комп'ютера, основи програмування однією з мов програмування, практичні навички роботи з комп'ютером; 5) поняття про архітектуру інформаційної системи, основні елементи і принципи дії комп'ютера та телекомунікаційних засобів. [1]

Перша і друга група питань складають загальноосвітні основи інформаційної культури і пов'язані з вивченням поняття інформації, її видів

та властивостей, різних інформаційних процесів та сучасних ІКТ. Поняття інформації в курсі інформатики є одним із вихідних. Зміст даного поняття має розкриватись та й уточнюватись на протязі всього курсу інформатики.

Сфера застосування і роль комп'ютерної техніки у підвищенні ефективності діяльності людини повинні бути розкритими учням передусім у процесі практичного використання комп'ютерів для розв'язання різного роду завдань навчальних дисциплін.

Лінія моделювання відноситься до базових теоретичних основ базового курсу інформатики. Моделювання разом з алгоритмізацією є основними методами інформатики. Поняття моделі тісно пов'язано із етапами розв'язування прикладної задачі за допомогою комп'ютера. Навички формалізації прикладних задач мають світоглядне значення.

Четверта група по суті визначає алгоритмічну культуру, знання основних елементів однієї з мов програмування і оволодіння елементарною технологією програмування. Оволодіння основними елементами алгоритмічної культури – пропедевтика вивчення програмування.

Остання група питань пов'язана з вивченням структури і принципів дії комп'ютера та телекомунікаційних засобів, функціонального призначення основних пристроїв, що є складовими інформаційної культури. Тут виділяють наступні компоненти: 1) структура інформаційної системи і функції її основних пристроїв; 2) фізичні основи і принципи дії основних складових комп'ютера та телекомунікаційних засобів. [1]

Другий компонент в шкільному курсі інформатики, як правило, не розглядається через складність навчального матеріалу для учнів.

На добір змісту кусу інформатики в закладі загальної освіти впливають 2 групи основних чинників: 1) науковість і практичність: зміст інформатики повинен не суперечити сучасному стану науки і бути методологічно витриманим, вивчення предмета повинно давати такий рівень фундаментальних знань учнів, який дійсно міг би забезпечувати їх підготовку до майбутньої професійної діяльності в різних сферах (практична мета);

2) доступність і загальноосвітність: матеріал має бути доступним для засвоєння учням, відображати найбільш значущі, загальнокультурні, загальноосвітні відомості. [1]

Успіх освітнього процесу залежить від методів, які застосовує педагог. Їх можна поділити на наукові (методи наукової діяльності, адекватні відомим розумовим операціям; методи наукових досліджень) та навчальні або частково-дидактичні (методи, спеціально створені з метою здійснення ефективного вивчення навчального предмету: евристичний, навчання на моделях, метод доцільних завдань, метод телекомунікаційних проєктів).

Методи навчання за джерелом знань поділяються на вербальні (подання матеріалу вчителем, робота з книгою, комп'ютерними програмами, Інтернетом), наочні (демонстраційний експеримент) та практичні (лабораторні роботи, практикум, розв'язування задач).

За рівнем пізнавальної активності та самостійності здобувачів освіти у навчальному процесі використовуються методи: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне навчання, евристичний (частково-пошуковий), дослідницький.

Залежно від рівня здобувачів освіти, які беруть участь в освітній діяльності, визначаються активні та пасивні методи навчання. Різновидом активних методів вважають інтерактивні, які мають свої закономірності. Активні методи визначають учня «суб'єктом» навчання, виконавця творчого завдання, що веде діалог з учителем та іншими учнями. Інтерактивні методи передбачають постійну, активну взаємодію всіх учнів у навчальному процесі (співнавчання, взаємо навчання).

Специфічними саме для навчання інформатики є: а) метод доцільно дібраних задач; б) метод демонстраційних прикладів; в) метод проєктів.

Індивідуалізація навчання з позиції концепції нової української школи передбачає в тому числі й «посилення ступеня самостійності учнів у створенні їх індивідуальних траєкторій навчання шляхом застосування елементів відкритого навчання» [3, с. 12] Для індивідуалізації освітнього

процесу доцільно дотримуватися концепції «Навчання через задачі», яка передбачає організацію навчання шляхом самостійного одержання знань у процесі розв’язування навчальних проблем, орієнтацією на творче мислення і пізнавальну активність учнів. Проблемне навчання, яке здійснюється за допомогою системи задач, об’єднаних між собою однією загальною ідеєю дослідження (проблемою), орієнтується також на одержання нових теоретичних знань.

-
1. Морзе Н. В. Методика навчання інформатики: навчальний посібник: у 4 ч. Ч.1: Загальна методика навчання інформатики. Київ: Навчальна книга, 2004. 256 с.
 2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи./ Загал. ред. М. Грищенко. Київ: МОНУ. 134 с.// <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
 3. Терещук Г. Індивідуалізація навчання в контексті ідей концепції української школи. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка*. 2017. № 2. С. 6 - 16.

ПЕДАГОГІЧНІ ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Данилишина К. С.

Педагогічний програмний засіб (електронний мультимедійний підручник) – це єдина навчальна система, яка використовує сучасні комп’ютерні технології, засоби Інтернету, і яка ставить за основну мету забезпечити процес навчання за навчальними програмами під керівництвом вчителя.

Доктор педагогічних наук М. В. Головка зазначає, що важливість застосування мультимедійних технологій на уроках полягає в тому, що значний за обсягом матеріал можна поновити за досить короткий час, а також показати його в іншому виді, деталізувати нечітко вже вироблені

ЗМІСТ

1. Мутавчи В. Українські історики про Данила Галицького.....	4
2. Гнедко А., Букач В. М. Козацька тема в поезії Тараса Шевченка.....	7
3. Муся А. Діяльність Т. Г. Шевченка у Кирило-Мефодіївському братстві.....	12
4. Ковра К. Олександр Довженко – талановитий художник... ..	16
5. Загороднюк Д. Життя в поезії та поезія в житті Андрія Любки	19
6. Самойлова П. Витоки поезії Лілії Олейнік... ..	23
7. Добровольська Д. Північне Причорномор'я у давньогрецькій міфології... ..	27
8. Аврамогло А. Олег Соколов і вітчизняний нонконформізм...	30
9. Мальчик А. Українські традиції в сучасному одязі.....	34
10. Кровякова А. Погляд чеських науковців на виховні методи А. С. Макаренка	38
11. Ілясов О.О., Щербина А. І. Психолого-педагогічні засади застосування ейдетики як засобу розвитку творчого мислення молодших школярів... ..	43
12. Бондаренко Н. С. Навчання інформатики в закладах середньої освіти... ..	46
13. Данилишина К. С. Педагогічні програмні засоби в загальноосвітніх закладах	49
14. Бейгул А. Особливості корегування девіантної поведінки у підлітків... ..	53
15. Хархаров Д., Гегечкорі О. В. Українська гуманістична традиція – джерело рефлексії сучасного суспільства.....	57
16. Савицький В. Культурна політика: до визначення поняття.	60
17. Стоянов Є., Кубко В. П. Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій...	62
18. Панова К. Північна Корея: місце та роль в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні та світі.....	68
19. Латова М. Енергетична дипломатія: вплив енергетичних ресурсів на світову політику	71